

Un llibre blanc

És el moment de fer un esforç de país per elaborar entre tots, sense demagògies ni posicionaments partidistes, una mena de llibre blanc de les necessitats reals en inversions que necessita Catalunya

ANTONI SEGURA

Catedràtic d'història contemporània de la Universitat de Barcelona

EL PUNT, dimarts, 8 de gener de 2008

1 de gener del 2008, la gent s'amuntega a l'estació de Puigcerdà esperant l'arribada dels seus familiars i amics en el tren que ha sortit de Barcelona a les 5 de la tarda. És un viatge d'una mica més de tres hores per fer els poc més de 160 quilòmetres que separen les dues ciutats. Probablement un dels trajectes més lents de tota la xarxa ferroviària europea occidental.

Ja fa anys, el president del Consell Comarcal de la Cerdanya va reunir els alcaldes de la comarca i una representació de Renfe per parlar de com millorar la línia i la companyia ferroviària va reconèixer que el seu objectiu era recuperar la velocitat mitjana del moment de la seva inauguració el 1924!

El tren no arriba, però sí les primeres notícies: entre les estacions de la Molina i Alp el tren ha quedat sense alimentació elèctrica i, per descomptat, sense calefacció. La temperatura exterior és de 7 graus sota zero. Passen els minuts, les hores. Arriben els bombers, els mossos d'esquadra, però el tren segueix aturat a les fosques. Caldrà esperar que

arribi el tren que ha sortit de Barcelona gairebé dues hores més tard per poder arrossegar els vagons fins a l'estació més pròxima.

3 de gener del 2008, una avaria a la catenària de la línia 2 de rodalies deixa sense trens durant dues hores el trajecte entre Barcelona i Maçanet, mentre la prolongació de la mateixa línia cap al sud pateix retards considerables i afectava indirectament les línies 1 i 10, mentre la línia 4 patia una altra avaria que també dificultava la circulació amb normalitat. Simultàniament fallaven les línies del Vallès i la 7 dels ferrocarrils de la Generalitat. Per acabar-ho d'adobar, un accident a l'altura de Sant Vicenç de Castellet col·lapsava l'autopista de peatge Barcelona-Manresa (C-16) i provocava llargues cues a la C-55 i C-58.

Bona entrada de l'any en què, segons el president de la Generalitat, hem d'encarar amb optimisme les dificultats. Però, potser, el més greu és el col·lapse d'urgències als hospitals i, molt especialment, a l'hospital Clínic de Barcelona, on els pacients aquestes darreres setmanes hi ha dies que han hagut de fer cues de sis o més hores dins de les ambulàncies abans de poder accedir al servei d'urgències. No hi ha dubte que som un país capdavanter en serveis públics!

És clar que els mals no vénen d'ara i la manca d'inversions i de previsió són en el fons de tot aquest desgavell. En l'evolució demogràfica recent hi trobem algunes respostes. Segons les darreres dades de l'Institut Nacional de Estadística (INE), Catalunya tenia l'1 de maig de 1996 els famosos sis milions d'habitants (6.090.040 per ser fidels a l'INE), mentre que l'1 de gener del 2007 en tenia 7.210.508, la qual cosa representa un increment de gairebé el 20% en poc més de deu anys. Aquest creixement es deu fonamentalment a la immigració, col·lectiu que, per

raons òbvies, té una taxa d'utilització dels serveis públics superior a la mitjana. I el problema rau que, en molts casos, la capacitat dels serveis públics és la mateixa d'ara fa deu anys. Això, evidentment, no vol dir que la responsabilitat sigui dels immigrants. De fet, la incorporació d'aquests al mercat de treball ha permès que Catalunya tingués una taxa de creixement econòmic superior al d'altres comunitats i a la mitjana espanyola. És més, ara que sembla que hem iniciat un cicle de recessió econòmica, la taxa d'atur a Catalunya (6,76% el tercer trimestre del 2007) segueix estan força per dessota de la mitjana espanyola (8,03%) i en el darrer any ha crescut (+ 1,93%) molt menys que aquella mitjana (+ 5,27%).

En conclusió, atès l'estat de les infraestructures i dels serveis públics i l'alentiment del creixement econòmic previst pels propers anys, potser fóra el moment de fer un esforç de país –govern de la Generalitat, ajuntaments, consells comarcals, partits polítics, sindicats, associacions d'empresaris i de la societat civil, universitats, etc.– per elaborar, sense demagògies ni posicionaments partidistes, una mena de llibre blanc de les necessitats reals en inversions que necessita Catalunya per assolir els nivells de producció i de benestar que desitgen els seus ciutadans i en correspondència amb l'esforç productiu que fan.

Les conclusions que se n'obtinguessin i la resposta que fóra capaç de donar el nou govern espanyol sorgit de les eleccions del 9 de març haurien de ser determinants per argumentar encara amb més consistència el dret de decidir reclamat en la manifestació del passat 1 de desembre. No n'hi ha prou de reclamar drets o solucions a Madrid, cal també fer l'esforç des d'ací per saber exactament quin és el país que tenim i com encarem el futur.

El compromís dels actors polítics, econòmics, sindicals, socials i civils en el coneixement real de la situació del país i les seves necessitats i, sobretot, el compromís a aportar-hi solucions és una eina de construcció nacional bàsica en les nacions sense estat. No fou en bona part això el noucentisme?